

**МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ**

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 151 – октомври 2009

**А
Г
Р
О

С
Т
А
Т
И
С
Т
И
К
А**

БАНСИК 2009

ОКОНЧАТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ

**за заетостта и използването
на територията на БЪЛГАРИЯ
през 2009 год.**

Резултати и анализи

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
МЕТОДОЛОГИЯ.....	5
НОМЕНКЛАТУРА.....	6
ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.....	9
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ОБЛАСТИ ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ.....	9
ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ.....	10
КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА НА КУЛТУРИТЕ.....	15
ТАБЛИЦИ.....	18
ТАБЛИЦА 1 ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПРЕЗ 2009 ГОД. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ.....	18
ТАБЛИЦА 1А ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПРЕЗ 2008 ГОД. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ.....	19
ТАБЛИЦА 1Б ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАЕТОСТТА НА ТЕРИТОРИЯТА 2009 ГОД. СПРЯМО 2008 ГОД.....	20
ТАБЛИЦА 2 ОСНОВНА ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПО 28 ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2009 ГОД.....	21
ТАБЛИЦА 2А ОСНОВНА ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПО 28 ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2008 ГОД.....	22
ТАБЛИЦА 2Б ИЗМЕНЕНИЕ НА ОСНОВНАТА ЗАЕТОСТ ПО 28 ОБЛАСТИ 2009 ГОД. СПРЯМО 2008 ГОД.....	23
ТАБЛИЦА 3 ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ, ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ И ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ.....	24
ТАБЛИЦА 4 ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЯТА.....	25
КАРТИ.....	25
ПШЕНИЦА, ЕЧЕМИК, ЦАРЕВИЦА И СЛЪНЧОГЛЕД.....	25
УГАРИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ, НЕОБРАБОТВАНА ЗЕМЯ И ПОСТОЯННО ЗАТРЕВЕНИТЕ ПЛОЩИ (ВКЛ. ЛИВАДИ- ОВОЩНИ ГРАДИНИ).....	26

МЕТОДОЛОГИЯ

Наименованието БАНСИК е съставено от началните букви на Българска Анкета за Наблюдение на Селскостопанската и Икономическа Конюнктура. Това е мащабна операция, реализирана върху цялата територия на България и поставяща основите на една система за познаване на продукцията и селскостопанската конюнктура.

Анкетата БАНСИК е базирана върху независимата и обективна техника на извадковите анкети на части от територията, посредством които са получени резултати за периода от 1998 година до сега.

БАНСИК е инвестиция за бъдещето, която ще позволи да се анализират промените, настъпващи в заетостта и използването на територията, както в краткосрочен, така и в дългосрочен аспект.

БАНСИК представлява етап към европейското интегриране в областта на статистиката. Основната ориентация на анкетата е към селското стопанство, но със своя характер на общоизползван инструмент, тя дава възможност да се видят проблемите на околната среда и на териториално-селищното устройство. Липсата на предварителна стратификация на територията дава възможност да се обслужват множество интереси, защото се наблюдават всички форми на използване на пространството - никоя зона не остава в сянка: структурните промени между категориите на територията, както и смяната на земеделските култури в рамките на земеделското пространство, могат да бъдат коректно описани.

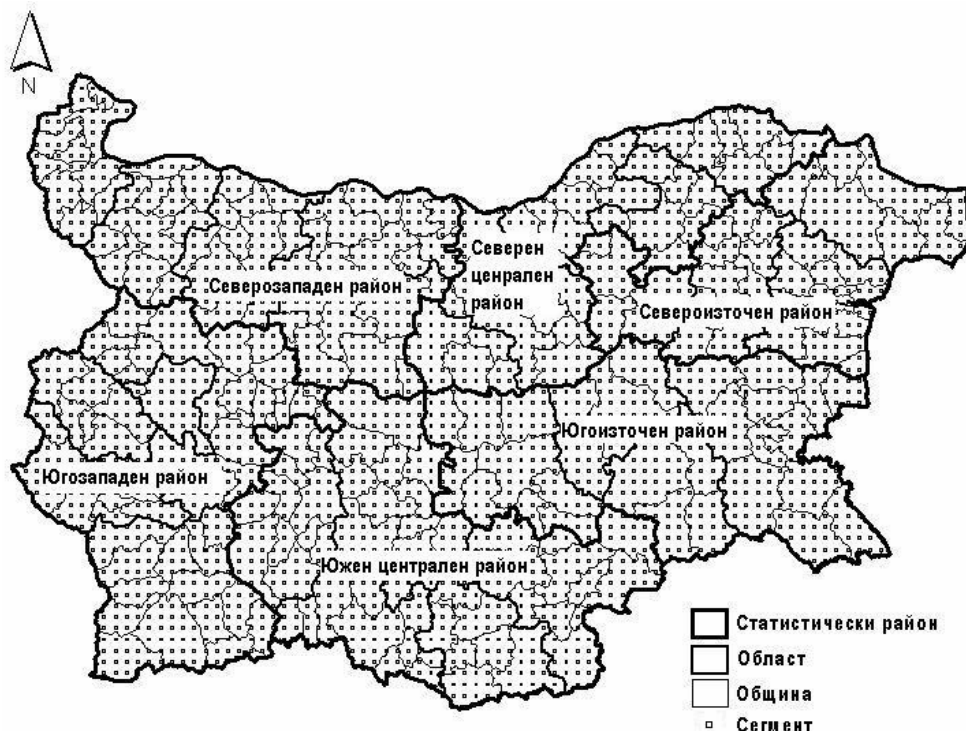
Добро познаване на територията на България

111 000 km²,
28 области,
262 общини

Познаването на територията:

около 111 000 точки в 3 123 сегмента, центровете на които са отдалечени на 6 км един от друг;

ГИС с 3 123 изображения на карти в мащаб 1:10 000 и също толкова сателитни снимки, направени със сателита LANDSAT и за първи път тази година се използваха орто-фото карти заснети за нуждите на СИЗИП.

- Снимките, включени в материала, служат само за онагледяване на използвания метод. Качеството на оригиналите, използвани при наблюдението е многократно по-високо.

Наблюдението с помощта на човешкото око е метод, осигуряващ най-добро съотношение разходи-качество. През 2009 год. отново се доказва правилността на този избор. През годините на наблюдението, БАНСИК изследва заетостта и използването на земята върху повече от 111 хил. точки, определени, изхождайки от 3 123 квадратни сегмента с размер на страната 1,410 км и съдържащи по 36 точки, разстоянието между тези точки е 234 м.

Извадката, представляваща основата на БАНСИК, е направена през 1998 год. по метода "териториална извадка", основаваща се на изграждането на мрежа от прави линии, отдалечени на 6 км една от друга и ориентирани Север-Юг, Изток-Запад. Всяка пресечна точка от мрежата определя центъра на един сегмент, който може да се приеме за случаен. Границите на България са "отдалечени" с един пояс от 827 м, за да се коригират евентуалните неточности на базовата картография.

При всяко минаване на терена, анкетаторите наблюдават всяка година едни и същи точки в едни и същи сегменти. Това позволява да се получат надеждни данни за измененията на терена. Човешкото око позволява използването на подробна номенклатура на заетостта и използването на земята. Например, всички култури и различни видовете ливади могат да бъдат разграничени, както и основните растителни видове в горските райони. Физическата и функционална номенклатури, разработени през 1998 год. след консултации със специалисти по всички видове използване на земята, не са променени и през тази година, а само са внесени някои уточнения и допълнителни обяснения.

Организацията на операцията е ключовият елемент за постигнатото качество. Цялата анкета през 2009 год. е проведена от специализиран екип на МЗХ. В 28-те Областни дирекции "Земеделие" от цялата страна експертите по агростатистика и специално обучени анкетатори организират събирането на данните. Контрол на терена през 2009 год. се осъществи с повторно наблюдение на случайно подбрани сегменти. При наблюденията се използват специално обучени анкетатори - агрономи, лесовъди и други специалисти, работещи в областта на селското и горското стопанство.

ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА – ФИЗИЧЕСКА НОМЕНКЛАТУРА

Всяка точка определя еднородна част от територията от гледна точка на заетост на земята. Ако една точка попада точно на границата между два различни вида заетост на земята, се избира единия вид в зависимост от това дали е четна или нечетна точката. Ако е четна се избират площите, които се намират на юг-запад спрямо съответната точка; за точките с нечетни номера се избират площите, които се намират на север-изток спрямо съответната точка. Анкетаторът описва в анкетната карта резултата от наблюдението си и кодирането се прави в офиса с един-единствен код от физическата номенклатура.

ФИЗИЧЕСКА НОМЕНКЛАТУРА на АНКЕТАТА БАНСИК

Код	Дефиниция	Код	Дефиниция
01	Извън България, море	34	Индустриални маслодайни култури
02	Неопределена категория	35	Други индустриални култури (включително ароматни, медицински и етерично маслени)
11	Солници, плитки езера със слабо солени води	36	Картофи
12	Езера, басейни, плитки сладководни езера	37	Боб, грах, бакла
13	Реки, канали, дерета	38	Леща, нахут и други варива
14	Тресавица, влажни зони	39	Пресни зеленчуци без боб и грах (включително пъпеши и дини)
15	Скали	40	Разсадници (включително горски, за етерично-маслени, ароматни и медицински), цветя и декоративни растения
16	Дюни, плажове - пясъчни или скалисти	41	Окопни фуражни култури
17	Широколистни гори	42	Други фуражни едногодишни култури
18	Иглолистни гори	43	Ливади засети с бобови растения
19	Горска растителност със слаба гъстота (естествени гори)	44	Ливади засети с житни растения
20	Смесени - широколистни и иглолистни	45	Постоянни продуктивни ливади
21	Група дървета	46	Високопланински пасища
22	Единични дървета	47	Затревени повърхности със слаб продуктивен потенциал
23	Пшеница	48	Ливада - овощна градина
24	Ечемик	49	Угар
25	Ръж и тритикале	50	Кайсии (вкл. зарзали)
26	Овес	51	Череша и вишна
27	Царевица	52	Праскови
28	Ориз	53	Сливи
29	Други житни (включително сорго, просо, елда) и смесени житни	54	Круши
30	Цвекло (захарно)	55	Ябълки
31	Индустриални текстилни култури(памук, лен, коноп)	56	Други плододаващи дървесни видове
32	Слънчоглед	57	Смесени насаждения от плододаващи дървесни видове
33	Тютюн	58	Смесени - различни плододаващи дървесни видове и друго производство

Код	Дефиниция	Код	Дефиниция
59	Лоза (чиста култура)	75	Терен с настилка, с компактна форма, с дървета
60	Смесени: лоза - овощна градина	76	Терен с настилка, с компактна форма, без дървета
61	Смесени: лоза - други култури	77	Терен с настилка, с линейна форма, с дървета
62	Дребни плодове и други различни култури	78	Терен с настилка, с линейна форма, без дървета
63	Семейни градини	79	Паркове с комплексна структура
64	Затревени площи (в широк смисъл)	80	Ниски постройки, затворени, покрити
65	Необработвани земи	81	Високи сгради, затворени, покрити
66	Безплодна земя, шубрак, хрсталак	82	Оранжерии, заслони и високи навеси
67	Жив плет	83	Конструкции (без стени) само с покрив
68	Терени за временно ползване предимно със земеделски характер	84	Временни конструкции - разглобяеми
69	Строителна площадка: сгради, обществени строежи	85	Други индустриални и граждански съоръжения
70	Други терени с променен релеф от добивни дейности (кариери, пясъчници, мини, изкопи)	86	Изоставени конструкции
71	Други терени с променен релеф от различни депа (изхвърляне на отпадъци, минни отпадъци, шлака, сгур, насипи)	87	Населена зона, включително семейни градини под 500 м ² в населени места
72	Гробища	88	Индустриална зона
73	Незастроени терени в рамките на населените места	99	Забранени зони
74	Фермерски дворове и прилежащи площи с различно предназначение		

ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Функционалното използване не е толкова директно и понякога е по-трудно за определяне. То дава информация за социално-икономическото измерение на наблюдаваната територия. На практика в много случаи физическата номенклатура е достатъчна за определяне на функционалното използване (напр. площи, заети със слънчоглед или друга селскостопанска култура). В останалите случаи (например поляни) трябва да се пристъпи към разглеждане на непосредственото обкръжение на участъка.

ФУНКЦИОНАЛНА НОМЕНКЛАТУРА на АНКЕТАТА БАНСИК

Код	Дефиниция
Първично производство	
01	Минно дело
02	Селскостопанско производство
03	Неорганизирано селскостопанско производство
04	Горско стопанство
05	Рибовъдство
Вторично производство	
06	Промишленост (вкл. строителна)
07	Енергийно производство
Услуги и други	
08	Национална пътна мрежа
09	Железопътна мрежа
10	Плавателна: речна и морска мрежа
11	Въздушна мрежа
12	Други мрежи
13	Търговия и занаятчийство
14	Администрация и местно управление
15	Армия
16	Образование и научно-изследователска дейност
17	Култура
18	Култови места
19	Здравни и социални центрове
20	Спорт и развлечения на открито
21	Индивидуални жилища
22	Колективни жилища
23	Различни деха и терени за разтоварване
24	Защита на средата
99	Не се използват или временно не се използват, нямат специално предназначение

ТОЧНОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Предварителни бележки

БАНСИК е извадково наблюдение. При работа с териториална извадка или извадка по списък, може да се изчисли случайната грешка, свързана със съставянето на извадката. Това изчисление позволява да се определи доверителния интервал, в чиито граници се намира истинската стойност на наблюдаваната променлива.

Грешката от наблюдение е слабо познаваема, понеже е невъзможно да бъде изчислена. Можем само да цитираме източниците на този вид грешка. Затова работата на организаторите на анкетата е насочена към минимизиране на този вид грешка. Неволни грешки могат да се допуснат, независимо дали извадката е териториална или по списък. Обучението на анкетьорите, четливостта на инструкциите и другите документи трябва да доведат до еднотипност на работата на различните анкетьори. Контролите след анкетата (на терена и в момента на въвеждане на данните) са предназначени също да коригират евентуалните грешки.

От друга страна, териториалните извадкови анкети с директно наблюдение не ни правят зависими от волята на интервюирания, в случая – на земеделския производител. Той може да откаже да отговори или да скрие съзнателно информация, от страх, че неговите отговори, ще бъде използвана срещу интересите му. Това е валидно за страни като България, където интервюираните все още не познават добре понятието "статистическа тайна".

При извадковите анкети на базата на териториални извадки, от тип БАНСИК, този вид грешка е изключен, защото се прави единствено наблюдение на терена. Това ни позволява да кажем, че този тип анкети са обективни.

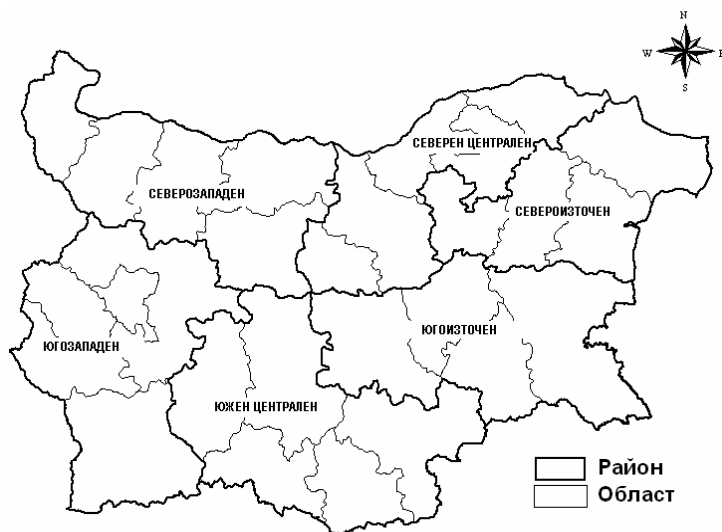
Метод на изчисление

Едно от основните предимства на обективна извадкова анкета от типа БАНСИК е, че за всеки резултат може да се посочи степента на точност. Това позволява поставянето на резултата в определени рамки, които са толкова по-тесни, колкото по-добър е резултатът. Това също така, позволява да се правят сравнения с другите източници.

Точността е получена като се калкулира случайната грешка от извадката. Взема се предвид общото отклонение под формата на основна дисперсия между сегментите и вътрешна дисперсия (между точките). Точността при определяне на даден вид заетост на територията се увеличава с увеличение на съответната площ и разпределението на изучавания тип заетост. Горите, които заемат голяма площ от територията, са по-точно изчислени, отколкото някой тип заетост на земята, който се среща само на дадено място и е с ограничено разпространение.

Извадката е замислена така, че да дава добри резултати за заетостта на територията на ниво 6 макрорайона – NUTS 2. Този тип анкета позволява добавяне на нови сегменти към извадката, с цел получаване на резултати на по-ниско ниво от номенклатурата на териториалните единици, ако това е необходимо. В този случай трябва да се направи преценка за допълнителните разходи, необходими за организиране и провеждане на анкетата. В общия случай, колкото е по-голяма площта на дадена позиция, толкова е по-малка математическата грешка.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ОБЛАСТИ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

Представената вляво карта показва групирането на областите в 6 статистически райони – ниво 2 на номенклатурата на териториалните статистически единици (NUTS) на Европейския съюз съгласно Регламент (ЕО) №176/2008 г.

- **Северозападен** – Видин, Враца, Монтана, Плевен и Ловеч;
- **Северен централен** – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра;
- **Североизточен** – Варна, Добрич, Търговище и Шумен;
- **Югоизточен** – Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол;
- **Югозападен** – Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град и София-област;
- **Южен централен** – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян и Хасково.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

Българска Анкета за Наблюдение на Селскостопанската и Икономическа Конюнктура (БАНСИК) е годишна и това дава възможност да се проследи изменението на заетостта на територията на България през годините от първото и провеждане през 1998 до сега.

* * * * *

В публикациите са използвани дефиниции, съгласно Решение на Европейската Комисия № 89/651/ЕИО:

Използваната земеделска площ (ИЗП) се формира от обработваемата земя (код 23 до 44 и код 49 вкл. от номенклатурата), трайните насаждения (от код 50 до код 62 вкл.), постоянно затревените площи (от код 45 до код 48 вкл.), семейните градини – код 63 и оранжерийните площи – код 82. През 2009 год. тя е 5 029 585 ха, което е 45,3% от територията на страната. ИЗП продължава да намалява, през 2009 година намалението е 1,4% спрямо 2008 година. (вж. табл. 26, стр. 23 и табл. 3, стр. 24)

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната
Използвана земеделска площ (ИЗП)	5 029 585	45.3%	5 100 825	46.0%	5 116 220	46.1%	5 190 053	46.8%

Обработваема земя са площите, които се включват в сеитбообръщение, временните ливади с житни и бобови треви и угарите. По използваната от отдел "Агростатистика" номенклатура – БАНСИК това са кодове от 23 до 44 и код 49. През 2009 год. обработваемата земя заема площ от 3 122 516 ха, което е 62,1% от използваната земеделска площ (ИЗП) на страната. През годините дялът на обработваемата земя се е увеличил от 59,5% до 62,1% от ИЗП на страната, като през 2009 година увеличението е с около 2,1%, което е най- голямото за последните четири години. (вж. табл. 3, стр. 24).

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП
Обработваема земя	3 122 516	62.1%	3 060 543	60.0%	3 057 740	59.8%	3 089 531	59.5%

* * * * *

През 2009 година **пшеницата** продължава да бъде културата с най-много площи от обработваемата земя, тази година тя представлява 40,2% от обработваемата земя за страната. През 2009 година се наблюдава увеличение на площите с пшеница спрямо 2008 с 12,5%. Пшеницата заема 66,8% от зърнените култури и 24,9% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20).

През 2009 година площите с **ечемик** са се увеличили с 18,7% спрямо 2008. Дялът на ечемика в обработваемата земя е 8,5%, което е най-високата стойност за последните четири години. Площите с ечемик представляват 14,1% от зърнените култури и 5,3% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20).

През настоящата година площите с **царевица** са намалели с 12,8% спрямо 2008 година. През 2009 година тя заема 303 881 ха, което е най-ниската стойност за последните десет години. Площите с царевица са 16,2% от площите на зърнените култури и 6,0% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20).

Площите със **слънчоглед** намаляват спрямо предходната година с 5,1%. През 2009 год. слънчоглед е засят на 687 209 ха и представлява 22,0% от обработваемата земя, 85,7% от маслодайните култури и 13,7% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20).

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от обработваемата земя	Площ (ха)	% от обработваемата земя	Площ (ха)	% от обработваемата земя	Площ (ха)	% от обработваемата земя
Пшеница	1 254 151	40.2%	1 114 427	36.4%	1 120 510	36.6%	979 925	31.7%
Ечемик	264 689	8.5%	223 004	7.3%	193 840	6.3%	192 539	6.2%
Царевица	303 881	9.7%	348 402	11.4%	408 880	13.4%	386 772	12.5%
Слънчоглед	687 209	22.0%	723 962	23.7%	686 692	22.5%	785 064	25.4%

Угарите са обработваеми земи, които в годината на наблюдение не се реколтират. Обработени или не, площите остават в тази категория не повече от две години. През 2009 година угарите са намалели с 14,4% спрямо 2008 година. Угарите заемат 196 336 ха, което представлява 6,3% от обработваемата земя и 3,9% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18, табл. 26, стр. 23 и табл. 3, стр. 24).

Площите на **изкуствените ливади с бобови и житни** треви през 2009 година са 3,0% от обработваемата земя и 1,9% от ИЗП на страната. При тези площи има намаление с 6,3% спрямо 2008 година.

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от обработваема земя	Площ (ха)	% от обработваема земя	Площ (ха)	% от обработваема земя	Площ (ха)	% от обработваема земя
Угари	196 336	6.3%	229 471	7.5%	291 751	9.5%	436 508	23.8%
Временни ливади с бобови	94 226	3.0%	99 362	3.2%	92 213	3.0%	91 162	3.0%
Временни ливади с житни	1 183	0.04%	2 468	0.1%	3 353	0.1%	2 492	0.1%

Постоянно продуктивни ливади, високопланински пасища, затревени повърхности със слаб продуктивен потенциал и ливади-овощни градини през настоящата година заемат 1 719 028 ха, или 34,2% от ИЗП на страната. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 26, стр. 23).

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП
Постоянно продуктивни ливади	453 274	9.0%	500 008	9.8%	515 429	10.1%	524 106	10.1%
Високопланински пасища	127 825	2.5%	137 225	2.7%	137 638	2.7%	137 913	2.7%
Затревени слабопродуктивни площи	1 118 872	22.2%	1 169 823	22.9%	1 165 191	22.8%	1 189 930	22.9%
Ливади-овощни градини	19 057	0.4%	21 809	0.4%	23 883	0.5%	24 443	0.5%

Лозя - чиста култура (код 59) през 2009 година заемат 84 438 ха, което е намаление от 16,3% спрямо 2008 година. В тази категория са отчетени лозята, върху които има следи от провеждани агротехнически мероприятия. Изоставените лозови насаждения са отнесени в код 65 – изоставени трайни насаждения. Делът, който заемат лозята е 1,7% от ИЗП на страната.

Овощните насаждения заемат площ от 1,4% от ИЗП на страната. Намалението на площите с овощни насаждения спрямо предходната година е 2,0%.

Намалението на **смесените трайни насаждения** спрямо 2008 година е 36,5%. (вж. табл. 1, стр. 18, табл. 26, стр. 23 и табл. 3, стр. 21).

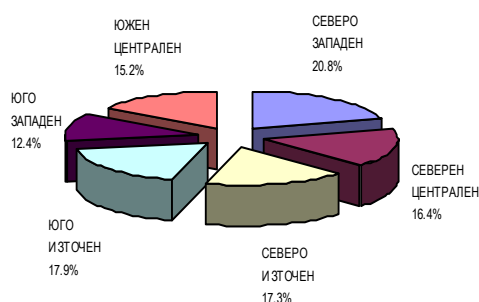
	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП	Площ (ха)	% от ИЗП
Лозя	84 438	1.7%	100 873	2.0%	103 949	2.0%	100 564	1.9%
Овощни насаждения	71 995	1.4%	69 893	1.4%	75 035	1.5%	71 084	1.4%
Смесени трайни насаждения	8 103	0.2%	12 759	0.3%	9 541	0.2%	10 182	0.2%

Със **семеини градини** през 2009 година са заети 21 411 ха, това представлява 0,4% от ИЗП на страната. При тях се наблюдава намаления от 16,9% спрямо 2008 година.

Необработвани земи са тези, които не се включват в сеитбообръщението и не са използвани за земеделско производство повече от две години. Експлоатационното им възстановяване е възможно с минимални средства. Необработваните земи през 2009 год. са 8,4% от площите със селскостопанско предназначение, намалението при тях спрямо предходната година е със 15,9%. (вж. табл. 1, стр. 18).

	2009 година		2008 година		2007 година		2006 година	
	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната	Площ (ха)	% от площта на страната
Необработвана земя	460 528	4.1%	547 381	4.9%	550 116	4.9%	519 680	4.7%

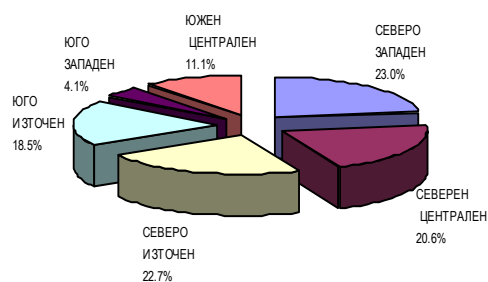
**ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

Област	ИЗП	% на обработваема земя от ИЗП	% на трайни насаждения от ИЗП
БЪЛГАРИЯ	5 029 585	62.1%	3.3%
Добрич	371 671	88.5%	1.0%
Плевен	337 317	85.7%	0.5%
Пловдив	285 573	61.3%	7.6%
Бургас	277 943	60.2%	4.9%
Стара Загора	251 585	67.4%	6.4%
Враца	242 680	72.0%	1.2%
22 области	3 262 816	55.7%	3.2%

С най-голям относителен дял на използваната земеделска площ в България е Северозападен район в който се намира 20,8% от ИЗП на страната, следват Югоизточен със 17,9% и Североизточен – 17,3%. През наблюдаваната година 7,4% от ИЗП е в област Добрич. Следващата област с най-голям дял на ИЗП е Плевен – 6,7% от ИЗП на страната. Делът за област Пловдив е 5,1% от ИЗП на страната. (вж. табл. 2, стр. 20 и табл. 26, стр. 23)

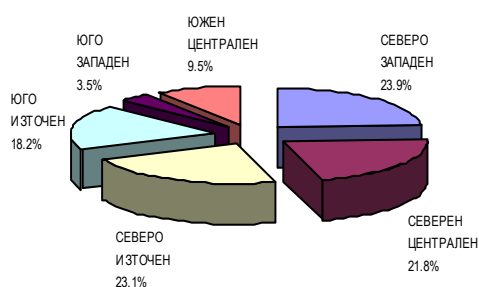
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

Област	Обработваема земя	% на зърнените култури от обработваемата земя	% на маслодайните култури от обработваемата земя
БЪЛГАРИЯ	3 122 516	60.1%	25.7%
Добрич	328 903	59.8%	35.4%
Плевен	289 185	64.1%	29.1%
Пловдив	175 065	55.5%	17.3%
Враца	174 710	60.9%	31.3%
Стара Загора	169 611	58.9%	28.3%
Русе	169 064	60.8%	32.0%
22 области	1 815 978	60.0%	22.8%

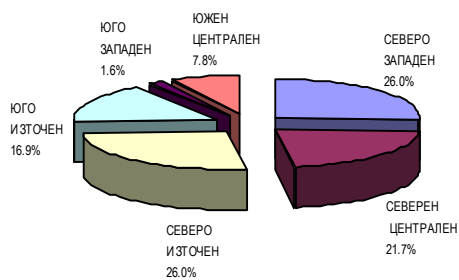
Районът с най-много обработваема земя в България през 2009 година е Северозападен 717 хил ха. – 23,0% от обработваемата земя на страната, следван от Североизточен – 710 хил ха – 22,7% и Северен централен 643 хил ха 20,6%. Най-много обработваеми земи има в областите Добрич и Плевен, като делът на Добрич е 10,5%, а на Плевен 9,3% от обработваемата земя на страната. 59,8% от обработваемата земя на Добрич е заета със зърнени култури и 35,4% с маслодайни култури. Пловдив и Враца са следващите области с по-голям дял обработваема земя, като делът на всяка достига около 5,6% от обработваемата земя на страната. (вж. табл. 2, стр. 20).

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗЪРНЕНИТЕ КУЛТУРИ
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

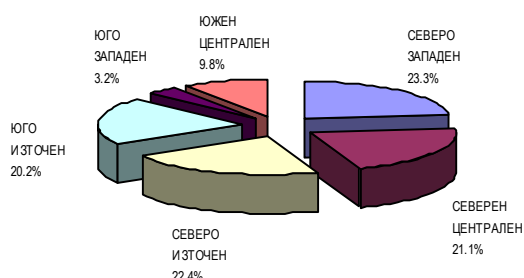
През 2009 площите със зърнените култури се увеличават със 7,1% спрямо 2008 година, като техният дял остава най-голям в обработваемата земя - 60,1%. Най-много площи със зърнени култури са засети в Северозападен и Североизточен район. Добрич е областта с най-много площи със зърнени култури, в нея се намират 10,5% от зърнените култури на страната. Следва Плевен с 9,9%. На трето място е Велико Търново с 5,7%. Най-голям дял от зърнените култури има пшеницата - 66,8%, следва царевицата - 16,2% и ечемикът - 14,1%. (вж. табл. 2, стр. 20).

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МАСЛОДАЙНИТЕ КУЛТУРИ
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

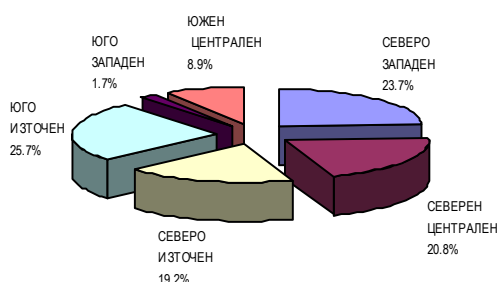
Северозападният и Североизточният район заемат еднакъв дял площи засети с **маслодайни култури** в страната - около 26%. В Северен централен район са съсредоточени 21,7% от маслодайните култури. Областта с най-много площи засети с маслодайни култури е Добрич, там се намират 14,5% от площите с маслодайни култури на страната. В областта тези култури са се увеличили с 15,0% спрямо предходната година. На второ място е област Плевен с 84 179 ха, което е 10,5% от площите с маслодайни. Следват областите Враца и Русе, чиито дял достига около 6,8% от площите с маслодайни култури на страната. (вж. табл. 2, стр. 20 и табл. 26, стр. 23)

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ПШЕНИЦА
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

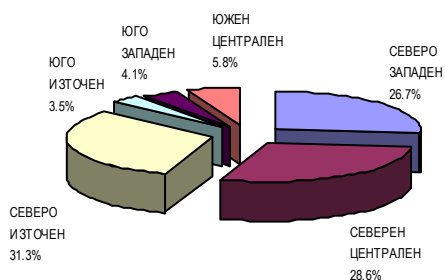
Площите засети с **пшеница** през 2009 година са 1 254 151 ха. Наблюдава се увеличение с 12,5% спрямо 2008 година. Пшеницата е културата с най-голям относителен дял от обработваемата земя на страната - 40,2%. Най-много площи с пшеница са засети в Северозападният район - 23,3%, следва Североизточен район с 22,4%. Трети е Северен централен район с 21,1%. Най-много пшеница има в областите Добрич, Плевен и Стара Загора, като техният общ дял е 26,0% от площите с пшеница. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20)

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ЕЧЕМИК ПРЕЗ
2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

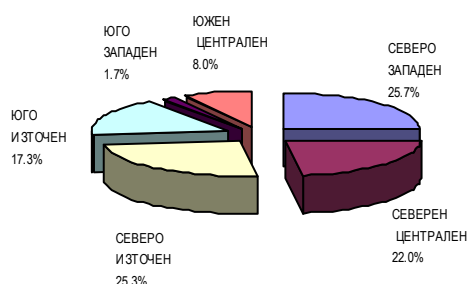
Засетите площи с **ечемик** през 2009 година са 264 689 ха, при тях се наблюдава увеличение с 18,7% спрямо 2008 година. Делът на ечемикът е 8,5% от обработваемата земя. Най-много площи с ечемик има в Югоизточен район - 25,7% от площите с ечемик за страната, водеща област с ечемик за района е Бургас. Следва Северо-западен район – 23,7%, с водеща област Плевен. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20)

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩИТЕ С ЦАРЕВИЦА
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

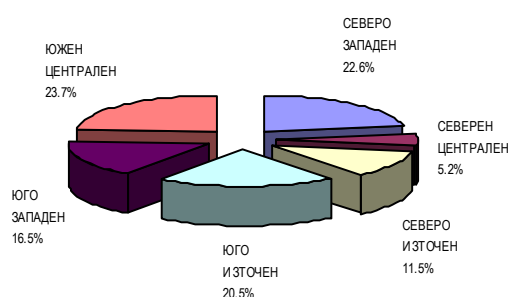
Царевица през 2009 година е засята върху 303 881 ха. През настоящата година се наблюдава намаление от 12,8% спрямо 2008 година. Царевицата заема 9,7% от обработваемата земя, като повече от 31% от площите се намират в Североизточният район, следва Северен централен район с 28,6% и Северозападен с 26,7 %. Най-много площи с царевица са засети в областите Добрич, Плевен и Разград. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20)

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТЕ СЪС СЛЪНЧОГЛЕД
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

Слънчогледът заема 22,0% от обработваемата земя и има намаление с 5,1% спрямо 2008 година. 25,7% от площите със слънчоглед са в Северозападен район, следват Североизточен район с 25,3% и Северен централен с 22,0%. Най- много площи със слънчоглед са се наблюдават в областите Добрич, Плевен и Русе. (вж. табл. 1, стр. 18 и табл. 16, стр. 20)

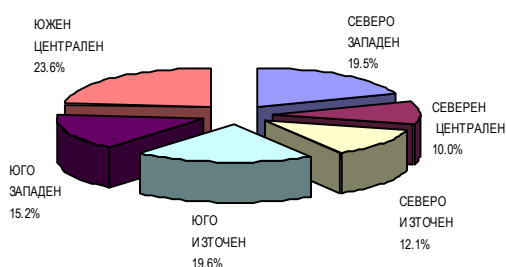
**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТЕ С УГАРИ
ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

Област	Угари	% съотношение
БЪЛГАРИЯ	196 336	100.0%
Пловдив	22 926	11.7%
Бургас	15 414	7.9%
Видин	13 453	6.9%
Плевен	13 281	6.8%
Ямбол	11 546	5.9%
Хасково	10 402	5.3%
22 области	109 314	55.7%

През 2009 година площите с **угари** са 196 336 ха, наблюдава се намаление с 14,4% спрямо предходната година. Най-много площи с угари има Южен централен район - 23,7% от угарите в страната. Следва Северозападен район с 22,6%. Най- много са угарите в област Пловдив - 11,7% от угарите в страната, следват Бургас със 7,9 % и Видин с 6,9%.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТЕ С НЕОБРАБОТВАНА
ЗЕМЯ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ**

Област	Необработ- вана земя	% съотношение
БЪЛГАРИЯ	460 528	100.0%
Хасково	47 725	10.4%
Видин	41 249	9.0%
Бургас	37 657	8.2%
Пазарджик	33 590	7.3%
София-област	31 486	6.8%
Стара Загора	26 515	5.8%
22 области	242 306	52.6%

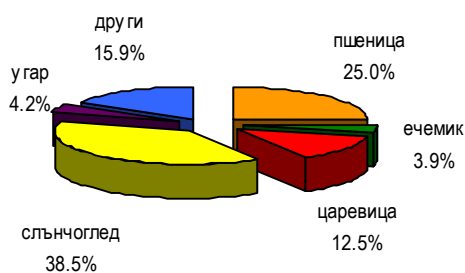
Необработваните земи през 2009 година са 460 528 ха, което е намаление с 15,9% спрямо 2008 година. Районът с най-голям относителен дял на необработвани земи е Южен централен. В него са съсредоточени 23,6% от площите с необработвани земи през 2009 година. Следва Югоизточен с 19,6%. Областите с най-много необработвани земи са Хасково - 10,4% от необработваните земи в България, Видин - 9,0% и Бургас - 8,2%.

КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА НА КУЛТУРИТЕ

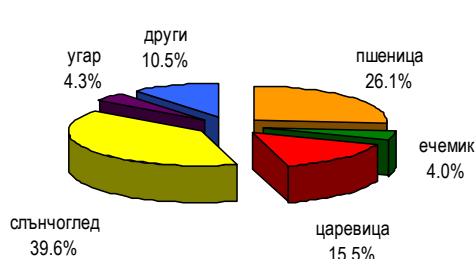
Точките за наблюдение в извадката са постоянни, което дава възможност да се проследи промяната от една позиция на номенклатурата в друга през различните години. Кръстосвайки заетостта по кодове от физическата номенклатура през 2009 год. с тези през 2008 год., може да се проследи изменението. Анализът на тези матрици позволява да се изучи важността и бързината на изменението на площите между различните позиции на номенклатурата – както изменения между различните видове селскостопански площи, така и преминавания от един вид заетост в друг.

Площите с **пшеница** през 2009 год. са 1 253 947 ха. Над 50% е делът на предшественик околни култури. През 2009 година пшеница след пшеница има върху 25% от площите. В сеитбооборота на пшеницата тази година са включени 4,2% угари.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2009 год.

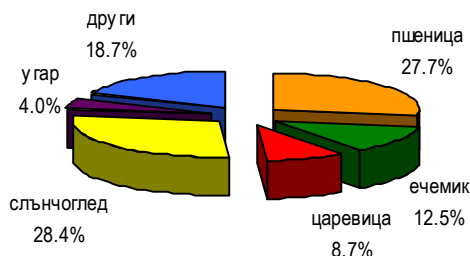

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ПШЕНИЦАТА
2008 год.

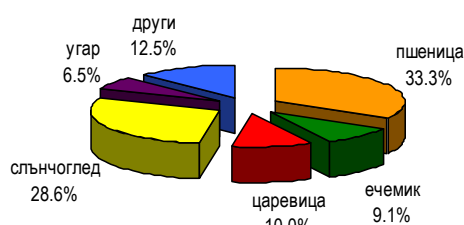

Площите с **ечемикът** през 2009 год. са 264 691 ха. От гледна точка на предшествениците, добър сеитбооборот е направен върху около 60% от площите. Най-висок е делът на слънчогледа – 28,4%. Наблюдава се намаление на площите с ечемик засят след пшеница – 27,7% срещу 33,3% през миналата година.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЕЧЕМИКА
2009 год.

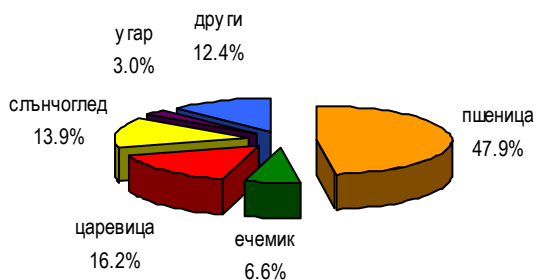

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЕЧЕМИКА
2008 год.

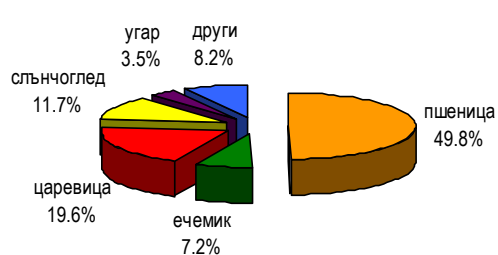

Площите, засети с **царевица** през 2009 год., са 303 881 ха, 54,5% от тях са разположени върху пшеница и ечемик. Царевица е засята след предшественик слънчоглед върху 13,9% от площите. Намалява делът на предшественик царевица 16,2% за 2009 година срещу 19,6% за 2008 година.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2009 год.

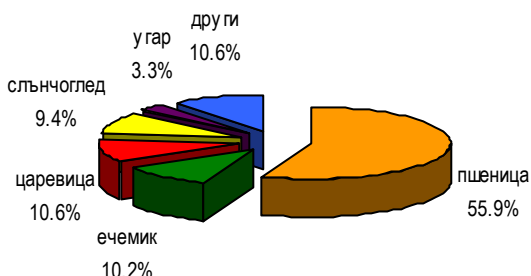

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на ЦАРЕВИЦАТА
2008 год.

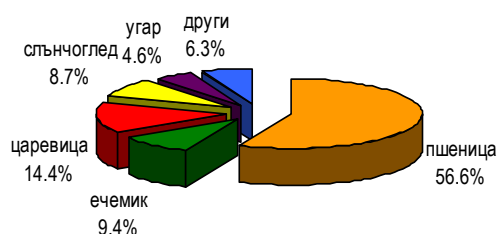

Площите, засети със **слънчоглед** през 2009 год., са 687 210 ха. В сеитбооборота при слънчогледа най-висок е делът на житните предшественици – 76,7%. През 2009 год. се увеличават площите отглеждани монокултурно, 9,4% за 2009 срещу 8,7% за 2008. Слънчогледът засят върху угари през 2009 година е 3,3%.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на СЛЪНЧОГЛЕДА
2009 год.

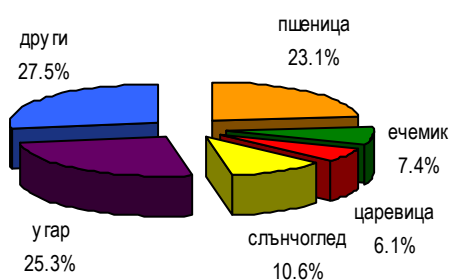

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ на СЛЪНЧОГЛЕДА
2008 год.

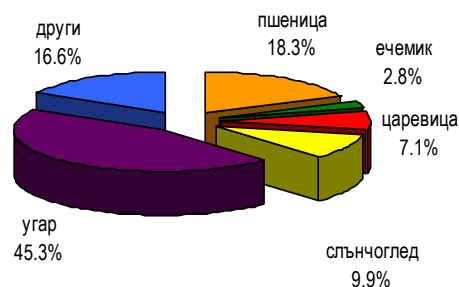

Площите с **угари** през 2009 година заемат 195 430 ха. 23,1% от площите с пшеница през 2008 година са оставени като угари през 2009 година. Около 16,7% от площите засети със слънчоглед и царевица през 2008 година и оставени като угари през настоящата. Около 25% от угарите през 2008 година остават необработени и през 2009 година. След като останат две години в тази категория те преминават или в трайно необработвани земи или затревени площи, когато се използват за паша.

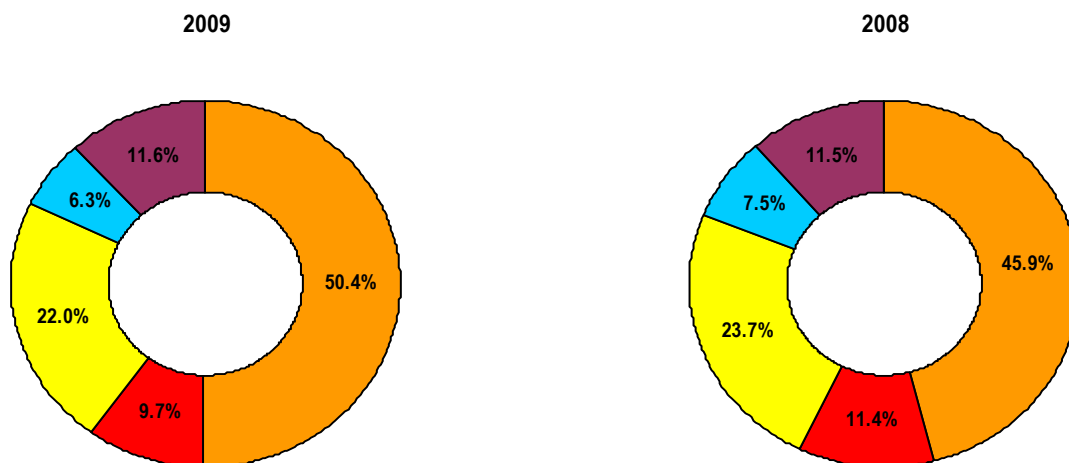
СЕЙТБООБОРОТ с УГАР
2009 год.

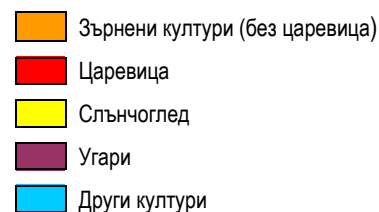
СЕЙТБООБОРОТ с УГАР
2008 год.

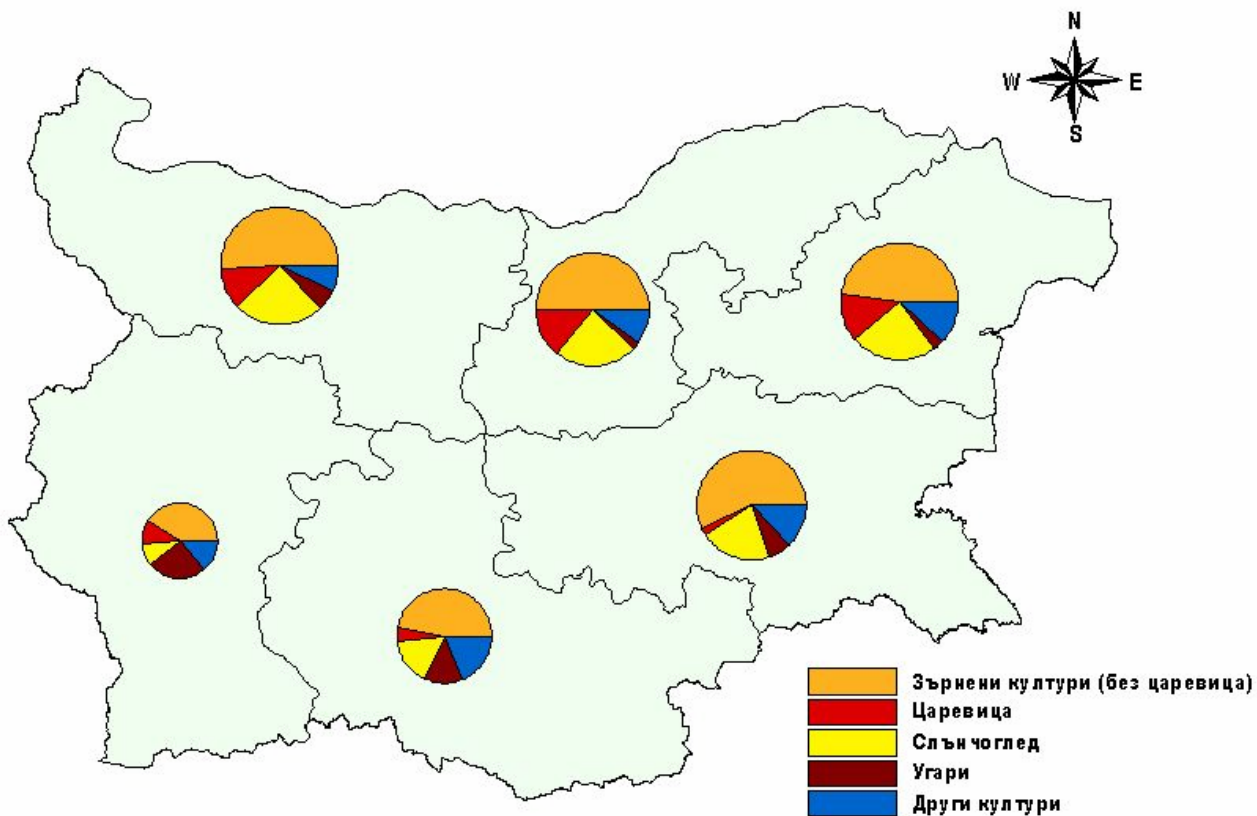
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА КУЛТУРИТЕ КЪМ ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ

	2009	2008	2007	2006	2005
Зърнени култури (без царевица)	50.4%	45.9%	44.6%	39.6%	47.7%
Царевица	9.7%	11.4%	13.4%	12.5%	10.9%
Слънчоглед	22.0%	23.7%	22.5%	25.4%	20.9%
Угари	6.3%	7.5%	9.5%	14.1%	11.1%
Други култури	11.6%	11.5%	10.0%	8.4%	9.4%

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА КУЛТУРИТЕ КЪМ ОБРАБОТВАЕМАТА ЗЕМЯ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

ТАБЛИЦИ

ТАБЛИЦА 1 ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПРЕЗ 2009 ГОД. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ

хектари

Основни категории	БЪЛГАРИЯ	СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН	СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ЮГО - ИЗТОЧЕН	ЮГО - ЗАПАДЕН	ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН
пшеница	1 254 151	291 915	264 663	281 112	252 805	40 296	123 360
ечемик	264 689	62 673	54 936	50 740	67 924	4 730	23 686
ръж и тритикале	17 034	3 194	298	1 859	4 714	2 269	4 700
овес	28 894	10 471	2 250	4 075	2 307	5 838	3 953
царевица	303 881	81 016	86 919	95 047	10 697	12 673	17 529
други зърнени	9 809			784	2 804	100	6 121
Общо зърнени (вкл. за фураж):	1 878 458	449 269	409 066	433 617	341 251	65 906	179 349
слънчоглед	687 209	176 307	151 180	173 534	118 570	12 439	55 179
други маслодайни	115 013	32 029	23 254	35 127	16 942		7 661
Общо маслодайни:	802 222	208 336	174 434	208 661	135 512	12 439	62 840
влакнодайни култури	102						102
тютюн	27 865	997	2 630	1 090	3 812	3 505	15 831
други индустриални култури	60 629	0	7 027	9 566	38 052	301	5 683
Общо технически:	88 596	997	9 657	10 656	41 864	3 806	21 616
картофи	14 068	299	195	278	404	5 968	6 924
грах, фасул, бакла, леща и други варива	9 557	200	4 771	1 998	295	1 002	1 291
пресни зеленчуци без зелен фасул и зелен грах	28 715	1 197	5 566	4 735	7 681	400	9 136
цветя, оранжерии и разсадници (вкл. горски)	4 900	500	896	780	1 006	697	1 021
семейни градини	21 411	1 896	4 416	2 621	3 369	5 280	3 829
Общо зеленчуци и цветя:	78 651	4 092	15 844	10 412	12 755	13 347	22 201
окопни и други едногодишни фуражни култури	6 349	498	304	1 992	402	2 047	1 106
ливади с бобови	94 226	11 374	28 123	24 697	8 238	3 895	17 899
ливади с житни	1 183	100	705	278		100	
Общо ливади и едногодишни фуражни (без царевица):	101 758	11 972	29 132	26 967	8 640	6 042	19 005
продуктивни постоянни ливади	453 274	150 518	23 172	10 749	45 035	140 093	83 707
високопланински пасища	127 825	12 290	1 072		8 280	66 773	39 410
затревени слабопродуктивни площи	1 118 872	135 656	128 866	124 445	221 532	259 468	248 905
ливади-овощни градини	19 057	5 600	4 972	0	101	7 279	1 105
Общо постоянно затревени площи и ливади-овощни градини:	1 719 028	304 064	158 082	135 194	274 948	473 613	373 127
лозя	84 438	11 935	6 866	13 167	25 296	4 901	22 273
кайсии, зарзали и праскови	13 160	700	8 026	205	2 510	601	1 118
череша и вишни	16 399	1 000	1 372	495	5 797	4 689	3 046
сливи	16 953	3 500	1 131	575	2 502	3 481	5 764
ябълки	5 190	199	393	307	1 300	772	2 219
круши и други овощни култури	11 503	699	1 392	2 963	3 630	100	2 719
други трайни насаждения (подкултури, ягодоплодни)	16 893	2 596	1 692	3 331	2 283	3 676	3 315
Общо трайни насаждения:	164 536	20 629	20 872	21 043	43 318	18 220	40 454
угари	196 336	44 399	10 132	22 536	40 282	32 475	46 512
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 029 585	1 043 758	827 219	869 086	898 570	625 848	765 104
необработвана земя	460 528	89 987	45 706	55 523	90 293	70 188	108 831
ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ:	5 490 113	1 133 745	872 925	924 609	988 863	696 036	873 935

ТАБЛИЦА 1А ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПРЕЗ 2008 ГОД. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ

хектари

Основни категории	БЪЛГАРИЯ	СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН	СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ЮГО - ИЗТОЧЕН	ЮГО - ЗАПАДЕН	ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН
пшеница	1 114 427	223 192	241 742	283 719	26 691	98 303	240 780
ечемик	223 004	43 914	44 270	40 327	9 340	17 537	67 616
ръж и тритикале	15 296	784		499	2 475	8 163	3 375
овес	40 230	14 254	2 063	6 644	6 614	7 443	3 212
царевица	348 402	90 612	106 369	113 123	12 657	15 513	10 128
други зърнени	13 217	700	202	97	930	4 543	6 745
Общо зърнени (вкл. за фураж):	1 754 576	373 456	394 646	444 409	58 707	151 502	331 856
слънчоглед	723 962	213 861	156 140	161 917	9 445	57 355	125 244
други маслодайни	102 899	23 458	26 622	35 105	1 159	4 379	12 176
Общо маслодайни:	826 861	237 319	182 762	197 022	10 604	61 734	137 420
влакнодайни култури	199			98		101	
тютюн	26 742	1 739	805	302	5 564	15 528	2 804
други индустриални култури	48 824		3 795	2 374	608	6 851	35 196
Общо технически:	75 765	1 739	4 600	2 774	6 172	22 480	38 000
картофи	21 648	299		778	10 243	9 530	798
грах, фасул, бакла, леща и други варива	9 725	1 002	904	2 295	1 093	1 286	3 145
пресни зеленчуци без зелен фасул и зелен грах	30 001	303	3 310	3 824	304	13 623	8 637
цветя, оранжерии и разсадници (вкл. горски)	5 443	397	1 202	897	594	1 135	1 218
семейни градини	25 763	3 681	4 614	3 511	6 289	4 078	3 590
Общо зеленчуци и цветя:	92 580	5 682	10 030	11 305	18 523	29 652	17 388
окопни и други едногодишни фуражни култури	7 352	908	402	4 117	197	1 423	305
ливади с бобови	99 362	11 020	31 606	25 504	2 881	18 479	9 872
ливади с житни	2 468		997	678	793		
Общо ливади и едногодишни фуражни (без царевица):	109 182	11 928	33 005	30 299	3 871	19 902	10 177
продуктивни постоянни ливади	500 008	170 149	26 651	6 040	150 833	97 121	49 214
високопланински пасища	137 225	13 898	775		67 643	46 323	8 586
затревени слабопродуктивни площи	1 169 823	159 371	137 051	126 374	280 654	249 920	216 453
ливади-овощни градини	21 809	5 088	5 529		10 279	811	102
Общо постоянно затревени площи и ливади-овощни градини:	1 828 865	348 506	170 006	132 414	509 409	394 175	274 355
лозя	100 873	15 260	7 715	13 980	6 452	25 868	31 598
кайсии, зарзали и праскови	13 531	698	8 589	308	298	1 019	2 619
череша и вишна	15 440	896	1 001	499	4 803	2 765	5 476
сливи	16 379	3 183	1 502	500	3 666	5 420	2 108
ябълки	5 441	100	300	309	778	2 549	1 405
круши и други овощни култури	12 343	701	1 704	3 069	99	3 152	3 618
други трайни насаждения (подкултури, ягодоплодни)	19 518	2 900	1 788	3 451	5 326	3 763	2 290
Общо трайни насаждения:	183 525	23 738	22 599	22 116	21 422	44 536	49 114
угари	229 471	67 083	10 281	24 822	34 687	56 522	36 076
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 100 825	1 069 451	827 929	865 161	663 395	780 503	894 386
необработвана земя	547 381	100 710	64 706	71 407	76 812	130 806	102 940
ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ:	5 648 206	1 170 161	892 635	936 568	740 207	911 309	997 326

ТАБЛИЦА 1Б ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАЕТОСТТА НА ТЕРИТОРИЯТА 2009 ГОД. КЪМ 2008 ГОД. ПО СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ

хектари

Основни категории	БЪЛГАРИЯ	СЕВЕРО-ЗАПАДЕН	СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН	СЕВЕРО-ИЗТОЧЕН	ЮГО - ИЗТОЧЕН	ЮГО - ЗАПАДЕН	ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН
пшеница	12.5%	30.8%	9.5%	-0.9%	847.2%	-59.0%	-48.8%
ечемик	18.7%	42.7%	24.1%	25.8%	627.2%	-73.0%	-65.0%
ръж и тритикале	11.4%	307.4%		272.5%	90.5%	-72.2%	39.3%
овес	-28.2%	-26.5%	9.1%	-38.7%	-65.1%	-21.6%	23.1%
царевица	-12.8%	-10.6%	-18.3%	-16.0%	-15.5%	-18.3%	73.1%
други зърнени	-25.8%	-100.0%	-100.0%	708.2%	201.5%	-97.8%	-9.3%
Общо зърнени (вкл. за фураж):	7.1%	20.3%	3.7%	-2.4%	481.3%	-56.5%	-46.0%
слънчоглед	-5.1%	-17.6%	-3.2%	7.2%	1155.4%	-78.3%	-55.9%
други маслодайни	11.8%	36.5%	-12.7%	0.1%	1361.8%	-100.0%	-37.1%
Общо маслодайни:	-3.0%	-12.2%	-4.6%	5.9%	1177.9%	-79.9%	-54.3%
влакнодайни култури	-48.7%			-100.0%		-100.0%	
тютюн	4.2%	-42.7%	226.7%	260.9%	-31.5%	-77.4%	464.6%
други индустриални култури	24.2%		85.2%	302.9%	6158.6%	-95.6%	-83.9%
Общо технически:	16.9%	-42.7%	109.9%	284.1%	578.3%	-83.1%	-43.1%
картофи	-35.0%	0.0%		-64.3%	-96.1%	-37.4%	767.7%
грах, фасул, бакла, леща и други варива	-1.7%	-80.0%	427.8%	-12.9%	-73.0%	-22.1%	-59.0%
пресни зеленчуци без зелен фасул и зелен грах	-4.3%	295.0%	68.2%	23.8%	2426.6%	-97.1%	5.8%
цветя, оранжерии и разсадници (вкл. горски)	-10.0%	25.9%	-25.5%	-13.0%	69.4%	-38.6%	-16.2%
семейни градини	-16.9%	-48.5%	-4.3%	-25.3%	-46.4%	29.5%	6.7%
Общо зеленчуци и цветя:	-15.0%	-28.0%	58.0%	-7.9%	-31.1%	-55.0%	27.7%
окопни и други едногодишни фуражни култури	-13.6%	-45.2%	-24.4%	-51.6%	104.1%	43.9%	262.6%
ливади с бобови	-5.2%	3.2%	-11.0%	-3.2%	185.9%	-78.9%	81.3%
ливади с житни	-52.1%		-29.3%	-59.0%	-100.0%		
Общо ливади и едногодишни фуражни (без царевица):	-6.8%	0.4%	-11.7%	-11.0%	123.2%	-69.6%	86.7%
продуктивни постоянни ливади	-9.3%	-11.5%	-13.1%	78.0%	-70.1%	44.2%	70.1%
високопланински пасища	-6.9%	-11.6%	38.3%		-87.8%	44.1%	359.0%
затревени слабопродуктивни площи	-4.4%	-14.9%	-6.0%	-1.5%	-21.1%	3.8%	15.0%
ливади-овощни градини	-12.6%	10.1%	-10.1%		-99.0%	797.5%	983.3%
Общо постоянно затревени площи и ливади-овощни градини:	-6.0%	-12.8%	-7.0%	2.1%	-46.0%	20.2%	36.0%
лозя	-16.3%	-21.8%	-11.0%	-5.8%	292.1%	-81.1%	-29.5%
кайсии, зарзали и праскови	-2.7%	0.3%	-6.6%	-33.4%	742.3%	-41.0%	-57.3%
череша и вишни	6.2%	11.6%	37.1%	-0.8%	20.7%	69.6%	-44.4%
сливи	3.5%	10.0%	-24.7%	15.0%	-31.8%	-35.8%	173.4%
ябълки	-4.6%	99.0%	31.0%	-0.6%	67.1%	-69.7%	57.9%
круши и други овощни култури	-6.8%	-0.3%	-18.3%	-3.5%	3566.7%	-96.8%	-24.8%
други трайни насаждения (подкултури, ягодоплодни)	-13.4%	-10.5%	-5.4%	-3.5%	-57.1%	-2.3%	44.8%
Общо трайни насаждения:	-10.3%	-13.1%	-7.6%	-4.9%	102.2%	-59.1%	-17.6%
угари	-14.4%	-33.8%	-1.4%	-9.2%	16.1%	-42.5%	28.9%
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	-1.4%	-2.4%	-0.1%	0.5%	35.5%	-19.8%	-14.5%
необработвана земя	-15.9%	-10.6%	-29.4%	-22.2%	17.6%	-46.3%	5.7%
ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ:	-2.8%	-3.1%	-2.2%	-1.3%	33.6%	-23.6%	-12.4%

ТАБЛИЦА 2 ОСНОВНА ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПО 28 ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2009 ГОД.

Основни категории	хектари									
	зърнени (вкл. за фураж)	масло-дайни	технически	зеленчуци и цветя	ливади и едногодишни фуражни (без царевица)	постоянно затревени площи и ливади-овощни градини	трайни насаждения	угари	Използвана земеделска площ	Площ със селскостопанско предназначение
Област										
БЪЛГАРИЯ	1 878 458	802 222	88 596	78 651	101 758	1 719 028	164 536	196 336	5 029 585	5 490 113
Благоевград	6 316		3 710	4 612	1 704	109 780	6 918	7 720	140 760	151 487
Бургас	96 387	32 487	19 121	4 488	976	95 315	13 756	15 414	277 942	315 600
Варна	93 645	43 496	2 866	716	6 141	35 513	10 644	8 495	201 515	218 811
Велико Търново	107 303	37 961		6 176	6 479	66 406	2 834	3 340	230 497	251 553
Видин	37 589	20 180		198	594	17 707	4 946	13 453	94 666	135 917
Враца	106 341	54 715	897	698	3 488	64 781	2 990	8 770	242 680	249 955
Габрово	11 309	585		487	1 072	42 995	877	2 925	60 251	67 758
Добрич	196 527	116 287	3 462	6 619	3 971	37 269	3 869	3 665	371 672	374 421
Кърджали	1 179	590	6 290	1 376	590	96 421	1 081	3 244	110 771	116 275
Кюстендил	6 944	386	96	3 376		66 741	5 787	6 076	89 404	106 572
Ловеч	35 807	15 603		600	800	110 921	6 401	4 001	174 132	184 234
Монтана	84 297	33 659		699	1 598	65 320	4 495	4 894	194 963	218 135
Пазарджик	23 223	3 940	2 281	6 013	3 007	52 147	7 050	7 879	105 539	139 130
Перник	21 126	3 628		1 280	1 067	80 341	533	5 548	113 524	117 685
Плевен	185 235	84 179	100	1 897	5 492	45 335	1 797	13 281	337 317	345 504
Пловдив	97 236	30 266	6 737	6 536	13 675	86 577	21 619	22 926	285 573	307 191
Разград	96 900	42 252	755	3 557	8 623	17 677	2 910	1 725	174 399	178 710
Русе	102 819	54 182	1 945	1 848	7 393	13 910	2 821	2 043	186 962	195 620
Силистра	90 735	39 454	6 957	3 776	5 565	17 094	11 430	99	175 110	179 284
Сливен	58 632	20 617	1 006	1 006	1 207	59 235	11 264	5 833	158 799	168 453
Смолян	196		393	4 809		54 768	98	2 061	62 326	62 718
София-град	8 504	2 248		293	880	23 752		6 256	41 933	48 580
София-област	23 016	6 177		3 786	2 391	192 999	4 982	6 875	240 227	271 712
Стара Загора	99 885	48 070	6 375	4 149	4 048	65 578	15 989	7 489	251 585	278 100
Търговище	55 938	16 976	278	1 299	8 163	38 313	2 876	6 030	129 872	150 930
Хасково	57 515	28 044	5 915	3 467	1 733	83 214	10 606	10 402	200 895	248 621
Шумен	87 507	31 902	4 050	1 778	8 692	24 099	3 654	4 346	166 027	180 447
Ямбол	86 347	34 338	15 362	3 112	2 409	54 820	2 309	11 546	210 244	226 710

ТАБЛИЦА 2А

ОСНОВНА ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПО 28 ОБЛАСТИ ПРЕЗ 2008 ГОД.

хектари

Основни категории Област	зърнени (вкл. за фураж)	масло- дайни	техни- чески	зеленчуци и цветя	ливади и едного- дишни фуражни (без царевица)	постоянно затревени площи и ливади- овощни градини	трайни насаж- дения	угари	Използвана земеделска площ	Площ със селско- стопанско предназ- начение
БЪЛГАРИЯ	1 754 576	826 861	75 765	92 580	109 182	1 828 865	183 525	229 471	5 100 825	5 648 206
Благоевград	6 460		5 765	6 660	1 292	125 630	8 447	5 268	159 522	174 431
Бургас	93 458	36 258	14 348	7 174	1 066	95 107	15 027	16 675	279 113	318 570
Варна	96 156	43 960		721	6 177	36 033	10 810	11 118	204 975	221 859
Велико Търново	97 488	50 100	100	1 305	7 731	73 794	3 112	5 924	239 554	271 281
Видин	27 844	17 964		299	399	47 304	4 691	15 470	113 971	163 869
Враца	100 952	50 937	1 739	307	1 841	70 268	2 966	15 649	244 659	252 535
Габрово	11 142	1 938	291	388	1 163	46 311	969	1 841	64 043	76 347
Добрич	212 796	101 137	1 124	5 619	3 371	36 062	4 291	3 678	368 078	372 367
Кърджали	1 003		7 125	1 706	502	94 527	1 003	1 806	107 672	116 503
Кюстендил	7 006	195	97	5 060	97	75 801	7 493	7 103	102 852	119 881
Ловеч	30 824	17 656		698	998	115 016	6 284	7 880	179 356	186 937
Монтана	56 821	54 470		1 372	1 176	70 928	5 388	7 543	197 698	224 835
Пазарджик	21 640	2 497	2 081	8 011	3 953	55 243	8 115	12 588	114 128	146 483
Перник	16 545	3 583	211	1 159	105	83 250	527	5 796	111 176	117 919
Плевен	157 015	96 292		3 006	7 514	44 990	4 409	20 541	333 767	341 985
Пловдив	81 836	35 219	8 142	7 125	13 131	89 064	23 106	28 196	285 819	307 297
Разград	92 887	33 354	606	3 132	9 096	17 486	3 234	1 314	161 109	165 660
Русе	103 640	53 274	1 906	2 910	8 929	16 153	3 512	803	191 127	202 564
Силистра	89 489	44 096	1 697	2 295	6 086	16 262	11 772	399	172 096	176 783
Сливен	55 313	19 283	1 827	812	1 725	62 112	12 686	6 394	160 152	166 344
Смолян	96		288	6 149	96	63 607		1 922	72 158	73 696
София-град	9 769	2 664		888	493	26 840		6 414	47 068	51 904
София-област	18 927	4 162	99	4 756	1 884	197 888	4 955	10 106	242 777	276 072
Стара Загора	94 719	46 655	6 147	6 348	4 535	63 180	17 634	12 193	251 411	283 352
Търговище	54 246	21 814	1 062	2 317	8 687	36 485	2 896	4 730	132 237	161 677
Хасково	46 927	24 018	4 844	6 661	2 220	91 734	12 312	12 010	200 726	267 330
Шумен	81 211	30 111	588	2 648	12 064	23 834	4 119	5 296	159 871	180 665
Ямбол	88 366	35 224	15 678	3 054	2 851	53 956	3 767	814	203 710	229 060

ТАБЛИЦА 2Б

ИЗМЕНЕНИЕ НА ОСНОВНА ЗАЕТОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА ПО 28 ОБЛАСТИ 2009 ГОД. СПРЯМО 2008 ГОД.

хектари

Основни категории Област	зърнени (вкл. за фураж)	масло- дайни	техни- чески	зеленчуци и цветя	ливади и едного- дишни фуражни (без царевица)	постоянно затревени площи и ливади- овощни градини	трайни насаж- дения	угари	Използвана земеделска площ	Площ със селско- стопанско предназ- начение
БЪЛГАРИЯ	7.1%	-3.0%	16.9%	-15.0%	-6.8%	-6.0%	-10.3%	-14.4%	-1.4%	-2.8%
Благоевград	-2.2%		-35.6%	-30.8%	31.9%	-12.6%	-18.1%	46.5%	-11.8%	-13.2%
Бургас	3.1%	-10.4%	33.3%	-37.4%	-8.4%	0.2%	-8.5%	-7.6%	-0.4%	-0.9%
Варна	-2.6%	-1.1%		-0.7%	-0.6%	-1.4%	-1.5%	-23.6%	-1.7%	-1.4%
Велико Търново	10.1%	-24.2%	100.0%	373.3%	-16.2%	-10.0%	-8.9%	-43.6%	-3.8%	-7.3%
Видин	35.0%	12.3%		-33.8%	48.9%	-62.6%	5.4%	-13.0%	-16.9%	-17.1%
Враца	5.3%	7.4%	-48.4%	127.4%	89.5%	-7.8%	0.8%	-44.0%	-0.8%	-1.0%
Габрово	1.5%	-69.8%	100.0%	25.5%	-7.8%	-7.2%	-9.5%	58.9%	-5.9%	-11.2%
Добрич	-7.6%	15.0%	208.0%	17.8%	17.8%	3.3%	-9.8%	-0.4%	1.0%	0.6%
Кърджали	17.5%		-11.7%	-19.3%	17.5%	2.0%	7.8%	79.6%	2.9%	-0.2%
Кюстендил	-0.9%	97.9%	-1.0%	-33.3%	-100.0%	-12.0%	-22.8%	-14.5%	-13.1%	-11.1%
Ловеч	16.2%	-11.6%		-14.0%	-19.8%	-3.6%	1.9%	-49.2%	-2.9%	-1.4%
Монтана	48.4%	-38.2%		-49.1%	35.9%	-7.9%	-16.6%	-35.1%	-1.4%	-3.0%
Пазарджик	7.3%	57.8%	9.6%	-24.9%	-23.9%	-5.6%	-13.1%	-37.4%	-7.5%	-5.0%
Перник	27.7%	1.3%	100.0%	10.4%	916.2%	-3.5%	1.1%	-4.3%	2.1%	-0.2%
Плевен	18.0%	-12.6%		-36.9%	-26.9%	0.8%	-59.2%	-35.3%	1.1%	1.0%
Пловдив	18.8%	-14.1%	-17.3%	-8.3%	4.1%	-2.8%	-6.4%	-18.7%	-0.1%	0.0%
Разград	4.3%	26.7%	24.6%	13.6%	-5.2%	1.1%	-10.0%	31.3%	8.2%	7.9%
Русе	-0.8%	1.7%	2.0%	-36.5%	-17.2%	-13.9%	-19.7%	154.4%	-2.2%	-3.4%
Силистра	1.4%	-10.5%	310.0%	64.5%	-8.6%	5.1%	-2.9%	-75.2%	1.8%	1.4%
Сливен	6.0%	6.9%	-44.9%	23.9%	-30.0%	-4.6%	-11.2%	-8.8%	-0.8%	1.3%
Смолян	104.2%		36.5%	-21.8%	-100.0%	-13.9%		7.2%	-13.6%	-14.9%
София-град	-12.9%	-15.6%		-67.0%	78.5%	-11.5%		-2.5%	-10.9%	-6.4%
София-област	21.6%	48.4%	100.0%	-20.4%	26.9%	-2.5%	0.5%	-32.0%	-1.1%	-1.6%
Стара Загора	5.5%	3.0%	3.7%	-34.6%	-10.7%	3.8%	-9.3%	-38.6%	0.1%	-1.9%
Търговище	3.1%	-22.2%	-73.8%	-43.9%	-6.0%	5.0%	-0.7%	27.5%	-1.8%	-6.6%
Хасково	22.6%	16.8%	22.1%	-48.0%	-21.9%	-9.3%	-13.9%	-13.4%	0.1%	-7.0%
Шумен	7.8%	5.9%	588.8%	-32.9%	-28.0%	1.1%	-11.3%	-17.9%	3.9%	-0.1%
Ямбол	-2.3%	-2.5%	-2.0%	1.9%	-15.5%	1.6%	-38.7%	1318.4%	3.2%	-1.0%

ТАБЛИЦА 3 ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ, ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ И ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

	хектари									
ЗАЕТОСТ	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
пшеница	1 254 151	1 114 427	1 120 510	979 925	1 134 354	1 044 006	903 345	1 382 890	1 366 594	1 121 838
ечемик	264 689	223 004	193 840	192 539	276 472	333 484	285 372	392 765	293 128	226 808
ръж и тритикале	17 034	15 296	12 030	17 285	24 158	17 578	23 252	24 065	23 843	26 501
овес	28 894	40 230	25 412	20 707	36 172	42 467	47 392	46 218	52 726	40 605
царевица	303 881	348 402	408 880	386 772	340 847	415 971	488 488	360 116	444 955	626 961
ориз	6 521	5 042	6 454	5 082	4 683	5 397	5 644	5 232	3 897	3 571
други житни	3 288	8 175	5 224	6 779	15 943	15 852	19 141	6 274	7 831	7 934
захарно цвекло			994	101	1 907	1 041	400	2 188	1 343	1 940
индустриални текстилни култури	102	199	501	811	1 930	3 735	3 293	6 436	14 689	10 231
слънчоглед	687 209	723 962	686 692	785 064	653 371	598 203	674 883	477 276	398 478	591 979
тютюн	27 865	26 742	31 144	27 932	43 005	48 974	41 875	42 016	52 165	48 247
индустриални маслодайни култури	115 013	102 899	59 389	22 012	13 094	20 517	20 308	12 871	20 748	9 541
други индустриални култури	60 629	48 824	39 954	35 325	44 217	96 078	71 295	55 873	40 002	25 010
картофи	14 068	21 648	21 890	23 825	25 441	24 562	22 781	22 889	21 377	25 585
боб, грах, бакла	3 803	5 868	5 401	4 379	4 785	5 801	6 091	6 223	6 800	10 351
леща, нахут и други варива	5 754	3 857	1 291	2 237	4 705	3 875	8 111	6 023	3 427	4 067
пресни зеленчуци	28 715	30 001	41 088	39 899	41 584	37 765	46 381	50 772	52 400	44 678
разсадници	2 806	3 314	3 621	3 810	4 219	4 842	3 901	4 299	4 527	4 271
фуражни култури, окопни					200	484	194	508	311	695
други фуражни едногодишни култури	6 349	7 352	6 108	4 885	13 028	6 547	9 820	7 985	7 680	8 913
ливади засети с бобови	94 226	99 362	92 213	91 162	92 772	93 044	97 469	86 474	89 277	86 561
ливади засети с житни	1 183	2 468	3 353	2 492	3 205	4 900	3 548	3 999	5 523	6 264
угар	196 336	229 471	291 751	436 508	348 118	437 674	455 798	273 911	438 757	467 573
ОБРАБОТВАЕМА ЗЕМЯ:	3 122 516	3 060 543	3 057 740	3 089 531	3 128 210	3 262 797	3 238 782	3 277 303	3 350 478	3 400 124
семейни градини	21 411	25 763	25 790	40 388	42 315	49 122	82 426	75 417	118 956	123 667
овощни насаждения	71 995	69 893	75 035	71 084	71 457	83 082	80 285	81 045	92 330	98 820
лозя – чиста култура	84 438	100 873	103 949	100 564	106 633	117 041	122 080	122 299	139 087	143 047
смесени трайни насаждения	8 103	12 759	9 541	10 182	9 892	10 782	9 026	9 312	9 363	10 420
постоянно затревени площи и ливади-овощни градини	1 719 028	1 828 865	1 842 141	1 876 392	1 904 016	1 805 711	1 791 718	1 757 305	1 785 908	1 803 752
оранжерии, заслони и високи навеси	2 094	2 129	2 024	1 912	1 998	1 954	2 011	2 020	2 220	2 220
ИЗПОЛЗВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ:	5 029 585	5 100 825	5 116 220	5 190 053	5 264 521	5 330 489	5 326 328	5 324 701	5 498 342	5 582 050
ПЛОЩ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ:	5 490 113	5 648 206	5 666 336	5 709 733	5 725 663	5 785 686	5 782 461	5 796 208	5 854 242	5 874 560

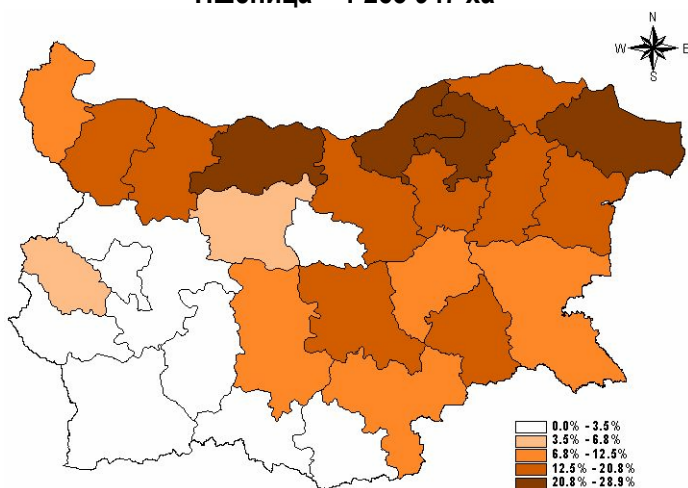
ТАБЛИЦА 4 ФУНКЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЯТА ПРЕЗ 2009 ГОД.

НАИМЕНОВАНИЕ	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Минно дело и депа за разтоварване	36 597	34 062	33 957	32 236	32 830	31 720	32 484	32 439
Селско стопанство и рибовъдство	5 600 490	5 614 470	5 613 891	5 645 080	5 717 839	5 623 927	5 625 348	5 685 603
Горско стопанство и защита на средата	3 701 268	3 664 701	3 676 868	3 679 932	3 676 498	3 670 124	3 671 760	3 678 757
Промисленост, енергийно производство и търговия	66 756	67 081	65 776	55 342	64 703	63 498	65 106	64 085
Мрежи (плавателни, пътни, въздушни и др.)	194 702	202 812	206 561	205 160	206 975	206 291	206 490	204 693
Администрация и местно управление	25 840	25 584	25 485	34 336	24 958	22 231	23 440	22 825
Армия	46 579	46 828	47 330	47 196	47 510	50 976	50 728	49 548
Образование, култура и култови места	11 839	12 104	11 907	11 913	11 627	8 380	8 288	8 186
Здравни и социални центрове, спорт и развлечения	43 786	44 377	43 567	43 352	46 427	47 739	48 511	48 357
Индивидуални и колективни жилища	284 903	290 367	285 993	289 409	290 230	318 360	317 319	314 551
Не се използват или временно не се използват, нямат специално предназначение	1 087 430	1 097 805	1 088 562	1 056 234	980 594	1 056 944	1 050 716	991 146

хектари

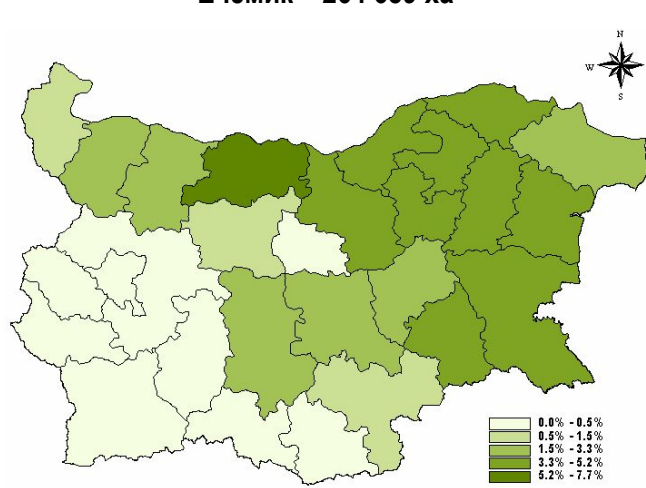
КАРТИ

Пшеница – 1 253 947 ха

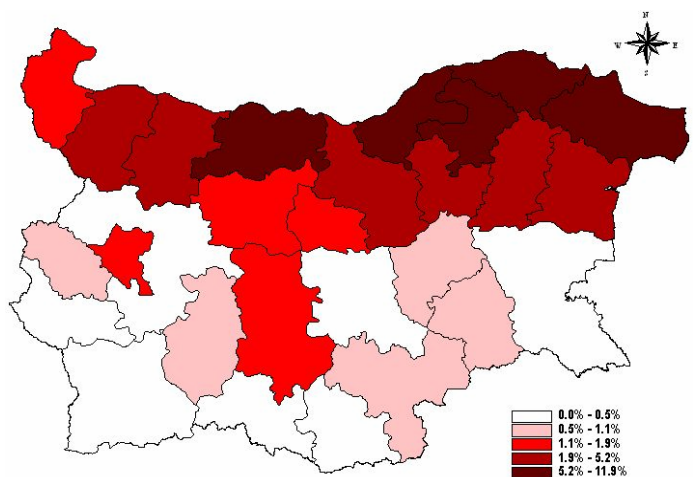
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на площите с пшеница спрямо площта на съответната област.

Ечемик – 264 689 ха

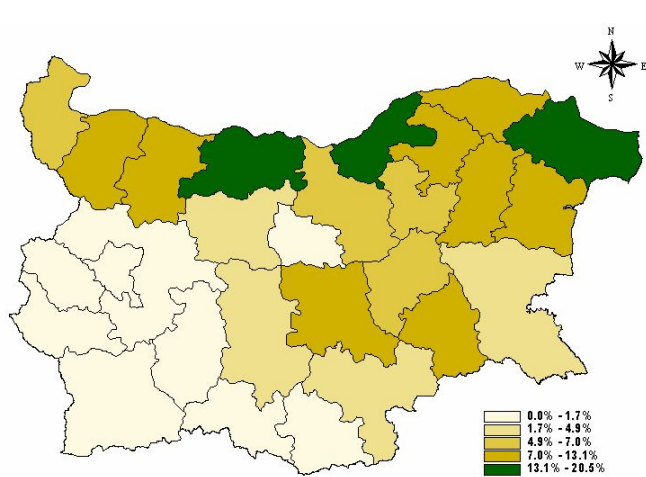
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на площите с пшеница спрямо площта на съответната област.

Царевица – 303 881 ха

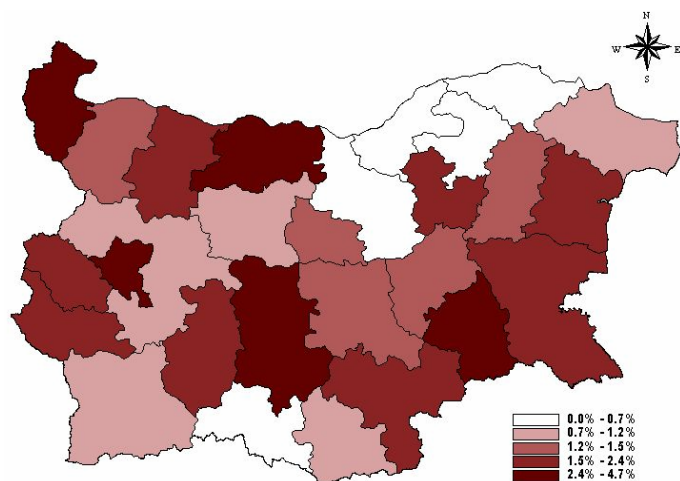
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на площите с царевица спрямо площта на съответната област.

Слънчоглед – 687 209 ха

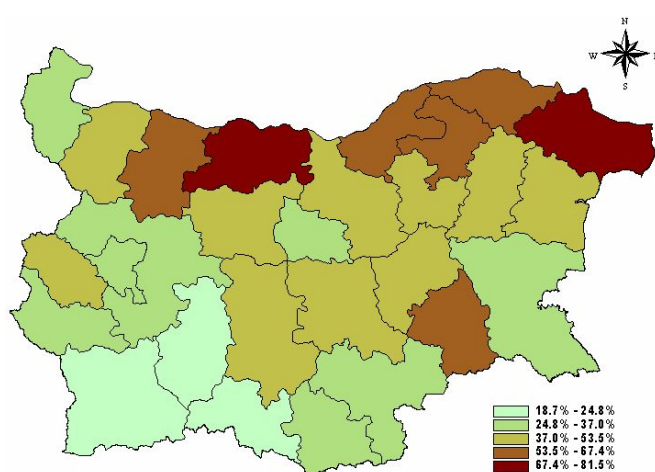
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на площите със слънчоглед спрямо площта на съответната област.

Угари – 196 336 ха

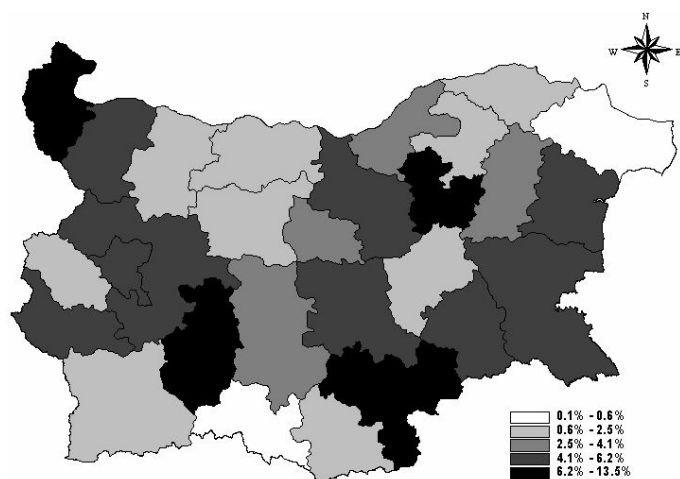
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на площите с угари спрямо площта на съответната област.

ИЗП – 5 029 585 ха

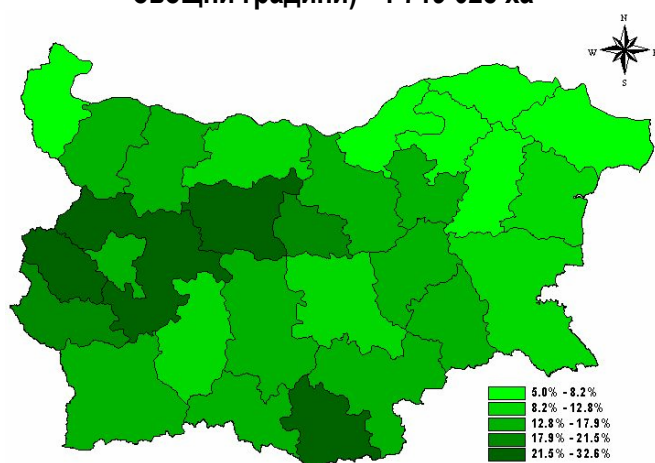
Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на използваната земеделска площ спрямо площта на съответната област.

Необработвана земя – 460 528 ха

Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на необработваните земи спрямо площта на съответната област.

Постоянно затревени площи (вкл. ливади-овощни градини) - 1 719 028 ха

Цифрите в легендата и различното оцветяване показват относителния дял на постоянно затревените площи (вкл. ливади-овощни градини) спрямо площта на съответната област.

Публикацията е приключена редакционно на 30.09.2009 год.
При публикуването на откъси от тази публикация трябва да бъде споменат източника.

Отговорник на публикацията : Диана Атанасова (МЗХ) Редакция: МЗХ, отдел "Агростатистика" Композиция и печат: МЗХ, отдел "Агростатистика"	За контакти: МЗХ, отдел "Агростатистика" Тел. / факс: 985 11 140; 980 82 94 E-mail : agrostat@mzh.government.bg
--	---